

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN VĂN KHÁNH

ĐÁNH GIÁ TỔNG HỢP ĐIỀU KIỆN
TỰ NHIÊN KHU VỰC RỪNG QUỐC GIA
YÊN TỬ - TỈNH QUẢNG NINH PHỤC VỤ
PHÁT TRIỂN DU LỊCH

LUẬN VĂN THẠC SĨ ĐỊA LÝ HỌC

THÁI NGUYÊN - 2018

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN VĂN KHÁNH

**ĐÁNH GIÁ TỔNG HỢP ĐIỀU KIỆN
TỰ NHIÊN KHU VỰC RỪNG QUỐC GIA
YÊN TỬ - TỈNH QUẢNG NINH PHỤC VỤ
PHÁT TRIỂN DU LỊCH**

Ngành: Địa lí tự nhiên

Mã số: 8 44 02 17

LUẬN VĂN THẠC SĨ ĐỊA LÝ HỌC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS NGUYỄN THỊ HỒNG

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của tôi, các số và tài liệu trích dẫn có nguồn gốc rõ ràng. Kết quả trong luận văn chưa được công bố trong bất cứ công trình nghiên cứu khoa học nào khác, nếu có gì sai tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2018

Tác giả luận văn

Nguyễn Văn Khánh

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn thạc sĩ “*Đánh giá tổng hợp điều kiện tự nhiên khu vực rừng Quốc gia Yên Tử, tỉnh Quảng Ninh phục vụ phát triển du lịch*” tôi đã nhận được rất nhiều sự động viên, giúp đỡ của các cá nhân và tập thể.

Trước hết, tôi xin bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc đến PGS. TS. Nguyễn Thị Hồng đã hướng dẫn tôi thực hiện nghiên cứu của mình.

Xin cùng bày tỏ lòng biết ơn chân thành tới các thầy cô giáo, người đã đem lại cho tôi những kiến thức bổ trợ, vô cùng có ích trong những năm học vừa qua.

Kính xin gửi lời cảm ơn chân thành tới Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo sau đại học, Đại học sư phạm Thái Nguyên, Ban Chủ nhiệm khoa Địa lí, Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã tạo điều kiện cho tôi trong quá trình học tập.

Cuối cùng tôi xin gửi lời cảm ơn đến gia đình, bạn bè và đồng nghiệp những người đã luôn bên tôi, động viên và khuyến khích tôi trong quá trình thực hiện đề tài nghiên cứu của mình.

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC CÁC HÌNH, SƠ ĐỒ.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu và nhiệm vụ của đề tài	2
3. Phạm vi nghiên cứu	3
4. Quan điểm và phương pháp nghiên cứu	3
5. Tổng quan các công trình nghiên cứu có liên quan đến đề tài	6
6. Đóng góp của đề tài	11
7. Cấu trúc luận văn	11
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ ĐÁNH GIÁ TỔNG HỢP ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN KHU VỰC RỪNG QUỐC GIA YÊN TỬ PHỤC VỤ PHÁT TRIỂN DU LỊCH.....	12
1.1. Cơ sở lý luận về đánh giá tổng hợp điều kiện tự nhiên phục vụ phát triển du lịch.....	12
1.1.1. Quan niệm về cảnh quan.....	12
1.1.2. Lý luận chung về nghiên cứu cảnh quan	14
1.1.3. Lý luận chung về đánh giá cảnh quan (ĐGCQ)	21
1.1.4. Các hệ thống phân loại phổ biến trong nghiên cứu CQ.....	26
1.2. Cơ sở thực tiễn của việc nghiên cứu cảnh quan phục vụ phát triển du lịch	30
1.2.1. Định hướng sử dụng CQ cho phát triển du lịch.....	30
1.2.2. Cơ sở thực tiễn của việc nghiên cứu cảnh quan của vườn quốc gia Yên Tử.....	30

Chương 2. ĐẶC ĐIỂM ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN, KINH TẾ - XÃ HỘI VÀ HIỆN TRẠNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH RỪNG QUỐC GIA YÊN TỬ	33
2.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên	33
2.1.1. Vị trí địa lý - phạm vi ranh giới và diện tích	33
2.1.2. Địa hình - Tài nguyên địa mạo	36
2.1.3. Khí hậu - Tài nguyên khí hậu	38
2.1.4. Thủy văn - Tài nguyên nước.....	41
2.1.5. Rừng - Tài nguyên động, thực vật	41
2.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội.....	50
2.2.1. Hiện trạng phát triển kinh tế	50
2.2.2. Dân cư, lao động.....	51
2.2.3. Hiện trạng cơ sở hạ tầng - vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch	52
2.3. Hiện trạng phát triển du lịch	54
2.3.1. Tài nguyên du lịch tự nhiên	54
2.3.2. Tài nguyên du lịch nhân văn.....	57
2.3.3. Hiện trạng phát triển du lịch	58
2.3.4. Hiện trạng tổ chức lãnh thổ du lịch	61
2.3.5. Khả năng liên kết du lịch của rừng Quốc gia Yên Tử, tỉnh Quảng Ninh trong không gian phát triển du lịch các tỉnh phía Bắc	62
Chương 3. ĐÁNH GIÁ TỔNG HỢP ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN PHỤC VỤ MỤC ĐÍCH PHÁT TRIỂN DU LỊCH RỪNG QUỐC GIA YÊN TỬ	64
3.1. Đánh giá tổng hợp điều kiện tự nhiên để phát triển du lịch.....	64
3.1.1. Lựa chọn đối tượng đánh giá	64
3.1.2. Xây dựng thang đánh giá	66
3.1.3. Tiến hành đánh giá.....	69
3.1.4. Đánh giá kết quả	70
3.2. Định hướng phát triển bền vững du lịch rừng Quốc gia Yên Tử đến năm 2020 tầm nhìn đến năm 2025.....	72
3.2.1. Cơ sở xây dựng định hướng.....	72
3.2.2. Định hướng phát triển du lịch rừng Quốc gia Yên Tử	75
3.2.3. Định hướng tổ chức lãnh thổ du lịch	76
3.2.4. Các giải pháp thực hiện	79
3.2.5. Giải pháp nâng cao hiệu lực quản lý Nhà nước về du lịch.....	82
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	84
TÀI LIỆU THAM KHẢO	86

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BVMT	:	Bảo vệ môi trường
Công ty CPPT	:	Công ty cổ phần phát triển
CQ	:	Cảnh quan
DL	:	Du lịch
ĐGCQ	:	Đánh giá cảnh quan
ĐKTN	:	Điều kiện tự nhiên
GDP	:	Tổng thu nhập quốc nội
GIS	:	Phương pháp bản đồ và hệ thống thông tin địa lý
KT - XH	:	Kinh tế - Xã hội
KV	:	Khu vực
NCCQ	:	Nghiên cứu cảnh quan
PTBV	:	Phát triển bền vững
SX	:	Sản xuất
TB	:	Trung bình
TNTN	:	Tài nguyên thiên nhiên
VNĐ	:	Việt Nam đồng
CNTT	:	Công nghệ thông tin

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. So sánh các điều kiện địa lý, cấu trúc CQ và hoạt động du lịch	17
Bảng 2.1. Các yếu tố thời tiết rừng Quốc gia Yên Tử giai đoạn 2009 - 2013	39
Bảng 2.2. Thống kê số loài thực vật rừng Yên Tử.....	44
Bảng 2.3. Danh mục các loài thực vật quý hiếm Rừng quốc gia Yên Tử	45
Bảng 2.4. Thống kê các loài động vật Rừng quốc gia Yên Tử.....	46
Bảng 2.5. Các loài động vật quý hiếm Rừng quốc gia Yên Tử	49
Bảng 2.6. Dân số của khu vực rừng Quốc gia Yên Tử	51
Bảng 2.7. Hoạt động kinh doanh tại các khu du lịch của rừng Quốc gia Yên Tử	60
Bảng 3.1. Các cấp phân vị và hệ thống chỉ tiêu phân vùng	65
Bảng 3.2. Đánh giá tổng hợp điều kiện tự nhiên các tiểu vùng địa lí tự nhiên Yên Tứ.....	70
Bảng 3.3. Đánh giá mức độ thuận lợi để phát triển du lịch bền vững tại các tiểu vùng Yên Tử.....	71

DANH MỤC CÁC HÌNH, SƠ ĐỒ

Hình 1.1:	Sơ đồ quy trình đánh giá cảnh quan	25
Hình 2.1.	Bản đồ vị trí địa lý khu vực rừng Quốc gia Yên Tử	35
Hình 2.2.	Bản đồ địa hình khu vực rừng Quốc gia Yên Tử	37
Hình 2.3.	Bản đồ nhiệt độ khu vực rừng Quốc gia Yên Tử	40
Hình 2.4.	Bản đồ hiện trạng thực vật khu vực rừng Quốc gia Yên Tử	48

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Trong thập kỉ gần đây, du lịch đã trở thành một ngành kinh tế quan trọng và là một ngành kinh tế mũi nhọn, mang lại hiệu quả cao về kinh tế - xã hội góp phần bảo vệ môi trường và sử dụng hợp lí nguồn tài nguyên thiên nhiên ở nhiều quốc gia trên thế giới cũng như ở Việt Nam. Chiến lược phát triển phát triển du lịch Việt Nam tầm nhìn đến năm 2020 đã xác định trong Nghị quyết đại hội Đảng toàn quốc lần thứ IX: Liên kết chặt chẽ các ngành liên quan đến hoạt động du lịch để đầu tư phát triển một số khu du lịch tổng hợp và trọng điểm, đưa ngành du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn. Đặc biệt hơn nữa là khai thác những thế mạnh về điều kiện tự nhiên để phục vụ cho phát triển du lịch.

Đối với tỉnh Quảng Ninh, hiện nay ngành du lịch của tỉnh chỉ không chiếm tỷ trọng cao trong cơ cấu GDP toàn tỉnh mà còn là ngành kinh tế chủ đạo, với mục tiêu phát huy lợi thế, tiềm năng phát triển kinh tế của tỉnh, phát triển công nghiệp vẫn chiếm ưu thế nên tỉnh Quảng Ninh mặc dù vẫn hướng tới mục đích phát triển kinh tế theo con đường công nghiệp song bên cạnh đó đã rất chú trọng tới việc phát triển và nâng cao chất lượng du lịch trong toàn tỉnh, tăng thu nhập cho người lao động, góp phần tích cực vào sự nghiệp công nghiệp hóa - hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn ở vùng trung du và miền núi. Để phát triển du lịch ngoài kinh nghiệm, trình độ của con người thì các nhân tố tự nhiên đóng một vai trò hết sức quan trọng.

Thành phố Uông Bí nằm ở phía Tây tỉnh Quảng Ninh, có diện tích đồi núi, rừng tương đối lớn, nét đặc trưng này cũng là thuận lợi nhưng cũng là thách thức trong quá trình phát triển kinh tế của thành phố. Với tiềm năng đất đai, khí hậu, khoáng sản, tài nguyên phong phú, thành phố Uông Bí hội tụ tất cả các điều kiện để phát triển toàn diện các ngành kinh tế cả công nghiệp, nông nghiệp, lâm nghiệp và du lịch. Đặc biệt là tài du lịch và tài nguyên khoáng sản phong phú đã tạo nên những điều kiện để thành phố phát triển cơ cấu kinh tế đa dạng. Tuy nhiên, việc quan tâm đầu tư để khai thác các nguồn lực của thành phố phục vụ mục tiêu phát triển kinh tế hiện nay còn chưa tương xứng. Tuy tiềm năng để phát triển kinh tế của thành phố rất mạnh nhưng công tác khai thác, sử dụng có hiệu quả các nguồn lực đó còn thiếu tính lâu dài và đồng bộ trên toàn khu vực, thiếu